etisk handel norge

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2022

for FELLESKJØPET ROGALAND AGDER SA

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til FELLESKJØPET ROGALAND AGDER SA oppfyller våre krav til basisnivå. Les mer om basisnivå **her**.*

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer på basisnivå oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep ansvarlig næringsliv er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Det er den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, samfunn og miljø – såkalte aktsomhetsvurderinger (due diligence). Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper for bærekraftig forretningspraksis (vår code of conduct) dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl
Daglig leder
Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

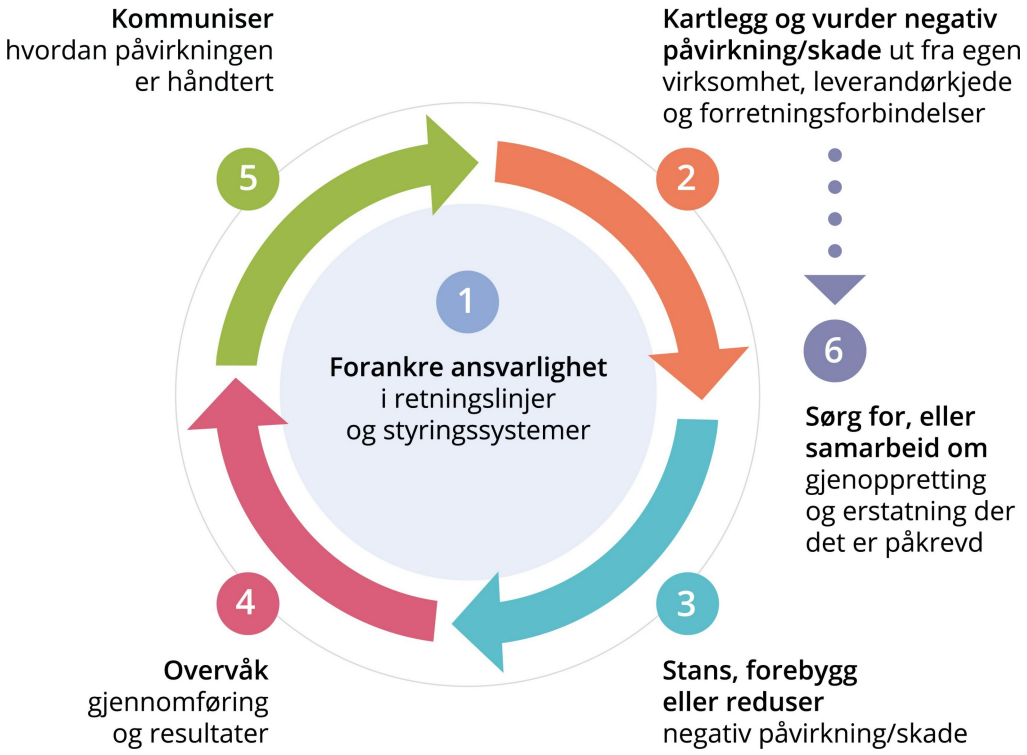

Forord av daglig leder

Felleskjøpet Rogaland Agder er en samvirkebedrift tuftet på respekt for demokratiske verdier og en ansvarlig forvaltning av naturressursene. Disse verdiene harmonerer med internasjonale standarder for sosialt ansvar, miljømessig bærekraft og etiske handlinger. FKRA opererer med egne etiske retningslinjer overfor våre leverandører.

For gjeldene strategiperiode, har vi utarbeidet en egen handlingsplan knyttet til bærekraft, etikk og klima, som støtter opp om FNs 17 bærekraftmål med spesielt søkelys på følgende mål, utrydde sult, ansvarlig forbruk & produksjon og stoppe klimaendringene.

Vi vil møte krav til omstilling i forhold til klimautfordringen offensivt, med tiltak internt i bedriften. Samtidig vil vi være med å utvikle og tilby løsninger på samme utfordring for våre medlemmer på gardsnivå.

Våre innkjøp er basert på bærekraft i et globalt perspektiv hvor også klima står i fokus. Vi vil fortsette å utvikle og selge nye konsepter som bidrar til å redusere landbrukets klimagassutslipp. Vi vil i tillegg sette oss årlige mål som bidrar til redusert klimagassutslipp i egen drift. Vi ser muligheter for verdiskapning med en mer effektiv og bærekraftig utnyttelse av fornybare biologiske ressurser på en mer klimavennlig måte. Våren 2022 gikk vi inn som eier i Bio Jæren AS, et selskap som har som mål å etablere et større biogassanlegg i vårt markedsområde. Selskapet vil være viktig for å kunne ta ned klimagassutslipp fra landbruket samt å lage biodrivstoff for tungtransporten. Bak denne satsningen står selskap som Air Liquide Skagerak, LYSE, IVAR, Nortura, Tine og Felleskjøpet Rogaland Agder.

Fra 2018 har vi laget eget klimaregnskap for Felleskjøpet Rogaland Agder. Våren 2022 besluttet styret i selskapet å investere i en biokjel for å erstatte propan og naturgass som energibærere i produksjonen av damp i kraftfôrproduksjonen. Dette er en stor investering hvor også ENOVA er med og bidrar. Denne investeringen er avgjørende for at vi skal kunne nå vårt mål om å redusere vårt klimagassutslipp med 55 prosent fra 1990-nivå innen 2030.

Som selskap tenker vi verdikjede, «det vi putter i fôret» har innvirkning på måltidet på bordet. Som totalleverandør til landbruket leverer vi varer og tjenester til svært mange av prosessene fra jord til bord.

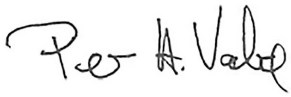

Per Harald Vabø
Administrerende direktør

Styrets signatur

Verifikasjon

Transaksjon 09222115557489555337

Dokument

forord bærekraftsrapport - Per Harald Vabø
Hoveddokument
1 side
Initiert på 2023-03-23 16:07:53 CET (+0100) av Keilih Hagen Nyback (KHN)
Ferdigstilt den 2023-03-28 10:41:41 CEST (+0200)

Initiativtaker

Keilih Hagen Nyback (KHN)
Felleskjøpet Rogaland Agder
keilih.nyback@fkra.no
+4790965211

Signerende parter

Geir Inge Gausland (GIG) *geiringe.gausland@fkra.no* *Signert 2023-03-23 18:36:55 CET (+0100)*	**Jannike Nystøl Simonsen (JNS)** *jannike_nystol_@hotmail.com* *Signert 2023-03-24 05:28:09 CET (+0100)*
John Jensen (JJ) *john.jensen@fkra.no* *Signert 2023-03-28 10:41:41 CEST (+0200)*	**Line Njåstad (LN)** *line.njastad@aritech.as* *Signert 2023-03-23 18:33:35 CET (+0100)*
Roar Lima Grødeland (RLG) *roar_lima@hotmail.com* *Signert 2023-03-24 07:03:03 CET (+0100)*	**Stein Ivar Skretting (SIS)** *stenivar.skretting@fkra.no* *Signert 2023-03-24 14:05:39 CET (+0100)*
Sveinung Svebestad (SS) *sveinung.svebestad@lyse.net* *Signert 2023-03-23 21:14:48 CET (+0100)*	**Tarald Magne Oma (TMO)** *oma-tm@hotmail.com* *Signert 2023-03-23 16:36:23 CET (+0100)*

Stavanger
14.02.2023

Nøkkelinformasjon om bedriften og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om bedriften

Navn på bedriften

FELLESKJØPET ROGALAND AGDER SA

Adresse hovedkontor

Sandvikveien 21

Viktigste merker, produkter og tjenester

Produkter til landbruk, hjem og hage.

Beskrivelse av bedriftens struktur

Felleskjøpet Rogaland Agder (FKRA) er en samvirkebedrift eid av 8000 bønder og dekker området fra Hardangerfjorden i nord til Agder i sørøst.

FKRA er en klar markedsleder på flere av våre forretningsområder. Vi produserer og selger kraftfôr, gjødsel og såvarer. Vårt produksjonsanlegg i Stavanger er Norges største kraftfôrfabrikk. I vårt markedsområde har vi også 21 BondeKompaniet butikker, 5 verksted, 3 regionale Fagsenter, og et stort mobilt serviceapparat. Vår nettbutikk bondekompaniet.no retter seg både mot privatkunder og den profesjonelle bonden.

Vi er inndelt i 6 divisjoner med hvert sitt forretningsområde: Produksjonsdivisjonen, Maskindivisjonen, Landbruksdivisjonen, Innkjøpsdivisjonen, Forretningsutvikling og Stab/økonomi. Hver divisjon har en egen divisjonsdirektør som er medlem i selskapets overordnede ledergruppe. Det overordnede ansvaret for arbeidet med aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er plassert hos direktør for Innkjøpsdivisjonen. For å sikre arbeidet med bærekraft på tvers av selskapet er det opprettet en bærekrafts gruppe bestående av ett medlem fra hver divisjon, arbeidet i denne gruppen skal rapporteres til direktør for Innkjøpsdivisjonen. Leder for denne gruppen er Veronica Bollestad fra innkjøpsdivisjonen.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

3 384 400 000

Antall ansatte

407

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering

Det har ikke vært vesentlige organisatoriske endringer i 2022.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Veronica Bollestad

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

Veronica.bollestad@fkra.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av bedriftens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Bedriften har flere driftsområder der kraftfôrproduksjon er den største.

Innsatsfaktorene til kraftfôrproduksjon spenner fra korn fra lokale produsenter til avanserte tilsetningsstoff fra ledende produsenter. I mellom dette spennet bruker vi også meglere og andre mellommenn. Bedriften legger stor vekt på å ha gode relasjoner med sine leverandører og følgelig er det stor stabilitet i leverandørkjedene og dermed tillit og åpenhet.

Maskindivisjonen handler både fra nasjonale og internasjonale aktører, og det er stort spenn i leverandørene. Det meste av varene leveres direkte til butikker og fagsentre via grossister eller andre leverandører.
Det finnes også et sentrallager i Stavanger hvor vi tar inn varer som vi importerer selv. Dette er i stor grad innredning og rekvisita til fjøs. Disse varene kommer hovedsakelig fra England og Tyskland. Vi følger interne prosesser i styringssystemet kontinuerlig, og har egne etiske retningslinjer som våre leverandører signerer ved etablering av nye avtaler.

Videre jobber FKRA aktivt med å fremme gode arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden, gjennom samarbeid, dialog og egenrapportering.

Antall leverandører som bedriften har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

770

Kommentar til antall leverandører

770 er antallet betydelige leverandører som har fakturert FKRA for varer og tjenester i 2022. Av disse har vi sendt egenvurderingsskjema til 33 leverandører i arbeidet med aktsomhetsvurdering og oppfølging.

Type innkjøp/ leverandørforhold

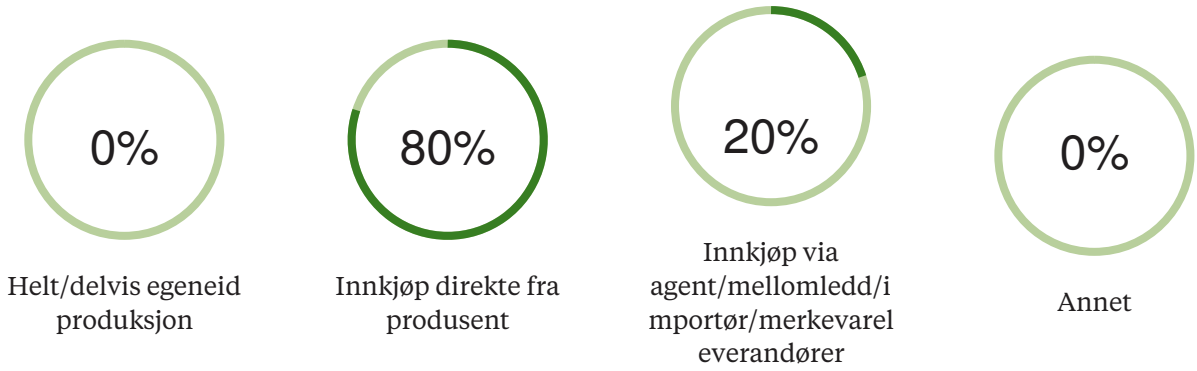

Vi har flere forretningsområder, der kraftfôr produksjon er den største og står for den største verdiskapningen og omsetningen.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

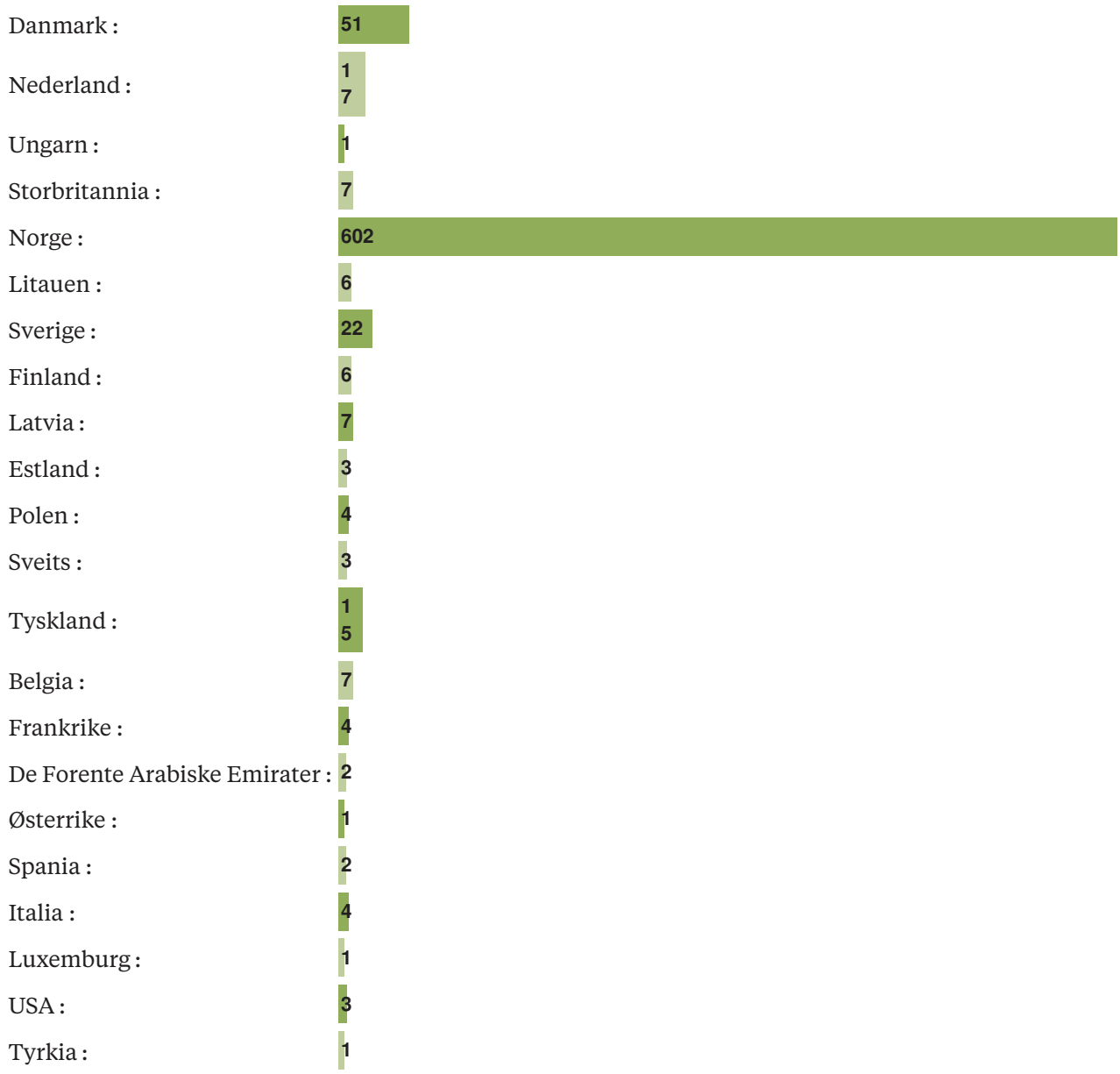

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som bedriften har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på.

Antall arbeidere

Antall produsenter dette er basert på

Kommentar til antall arbeidere

Det er ikke mulig å anslå eksakt hvor mange arbeidere det er hos førsteleddsprodusenter. På egenvurderingsrapporteringen får vi et anslag, men dette er svært vagt.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Alphasoy	Danmark
Solsikkemel	Kasakhstan Russland Ukraina
Bygg	Estland Norge
Havre	Danmark Norge
Mais	Tyskland Ungarn Polen Ukraina
Rapspellets	Litauen Latvia
Soyamel	Norge
Palmekjerneekspeller	Indonesia Malaysia
Melasse	Hviterussland Egypt
Roepellets	Egypt Polen Russland
Aminosyrer	Kina Frankrike
Vitaminer	Sveits Kina Tyskland

Mineraler	Hellas Russland
Havreskallpellets	Litauen Latvia
Rapsmel	Estland Finland Litauen Latvia Sverige
Fôrhvete	Danmark Estland Litauen Latvia Norge
Rapsfrø	Danmark Litauen Latvia Ukraina
Erter	Danmark Estland Litauen Latvia Russland
Lucernepellets	Spania Nederland

Noen av våre viktigste innsatsfaktorer har vi tidligere kjøpt fra Russland og Hviterussland. Etter krigen i Ukraina har Felleskjøpet Rogaland Agder valgt å stoppe all handel fra disse landene. Allerede inngåtte avtaler før invasjonen i Ukraina ble levert og avsluttet. Siste levering fra Russland var i første halvdel av 2022.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Nei

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål : Gjennomføre internkurs for innkjøpere og ansatte med bærekraftsansvar første halvår

Status : Ikke gjennomført. Det jobbes med å utbrede rutiner på dette.

2

Mål : Følge opp resterende leverandører fra egenvurdering gjennomført høsten 2021

Status : Leverandører som ikke gjennomførte egenvurdering høsten 2021 fikk undersøkelsen på ny i 2022.

3

Mål : Gjennomføre aktsomhetsvurdering, sende ut egenvurderingsskjema og starte arbeidet med å følge opp utvalgte leverandører.

Status : Gjennomført. Relevante leverandører har fått tilsendt egenvurderingsskjema og blir fulgt opp fortløpende. Det har vært stort fokus på å øke svarprosenten, men vi opplever fremdeles at denne er noe lav.

4

Mål : Vurdere verktøy for risikovurdering fra eksterne tilbydere

Status : Vurdering fullført.
Det har blitt utarbeidet et nytt risikovurderingssystem i allerede eksisterende styringssystem som tas i bruk 2023. Arbeidet er påbegynt.

5

Mål : Synliggjøre FKRA sin rolle for økt bærekraft og klimavennlig matproduksjon ved publisering av artikler og annonser som framhever; (i) bærekraft, (ii) klimaeffekt, (iii) FKRAs rolle i matproduksjonen, (iv) aktuelle leverandørers rolle og (v) aktuelle kunders rolle.

Status : 12 artikler i fagmagasin
Publisering av artikler og informasjon i sosiale medier.

6

Mål : Videreutvikle og ta i bruk metoder, utstyr og teknologi som sørger for lavest mulig ressursbruk.

Brukt ressurser på å optimalisere eksisterende teknologi for bedre produktkvalitet og skånsom interntransport. Har resultert i nedgang på 14% av hvor mye varer vi re-produserer.

Status : Investert i ny helautomatisk oppsekkingslinje.
Videre har FKRA besluttet å investere i en biokjel for dampproduksjon innenfor kraftfôr produksjonen.

7

Mål : Bidra til god dyrehelse i utviklingen av fôr og bidra til å redusere utslipp og forurensning

Status : Redusert fosfor-innhold i kraftfôr til drøvtyggere med 7-10%
Bruk av metanhemmere i kraftfôr til drøvtyggere
Utvidet analyseprogram for antinæringsstoffer og mykotoksiner av råvarer
Slaktekylling snitt trådputescore for hele 2022: score 14 målsetning <10

8

Mål : For palmebaserte og soyabaserte produkter skal vi kun benytte sertifiserte produkter.

Status : Fullført. I 2022 kjøpte vi 2856 sertifikater på palmeolje, og 6253 sertifikater på palmekjerneexpellers gjennom ACT. Alle sertifikater er Independent Smallholders Certificates.

9

Mål : Registret innkjøper per leverandør - mål 100 % i hele FKRA

Status : Maskindivisjonen har fullført 100%. Innkjøpsdivisjonen nådde derimot ikke målet i 2022, men arbeidet fortsetter i 2023.

10

Mål : Redusere energiforbruk - mål 1% reduksjon

Status : Fullført. Energiforbruket har en nedgang på 3,3%.
Kravet til teknisk kvalitet på kraftfôr er økende. Tiltak for å imøtekomme økende krav til kvalitet bidrar til økt energiforbruk.

11

Mål : Registrere Code of conduct status til våre leverandører i forretningssystem.

Status : Ikke fullført. Dette arbeidet fortsetter i 2023. Det har blitt startet et arbeid med gjennomgang og revisjon av tidligere prosedyrer. Målet er å utforme en tidsriktig og utfyllende prosedyre.

12

Mål : Øke andel småmaskiner som selges med batteridrift og redusere salg av småmaskiner med bensindrift

Status : Her lyktes vi dessverre ikke. Hovedårsaken til dette er manglende tilgang på batteriproduktene. Våre leverandører sliter med tilgang på elektriske komponenter som gjør at varene ikke kan produseres. På motsatt side har det vært tilgang på de tradisjonelle bensinproduktene, og da har markedet «tatt» det som har vært tilgjengelig. Vi vil fortsette å fronte mer batteriprodukter i større grad en tradisjonelle bensinprodukter der det er mulig fremover, og har stor tro på at dette bildet endrer seg markant i 2023.

13

Mål : Øke fokus på plasthåndtering i landbruket

Status : Gjennom en støtteordning har FKRA solgt plastpresser til landbruket, salget var 40% høyere en målet for 2022. Produktet har vært synlig markedsført, og frontes også gjennom et samarbeid med Bondelaget. Her lyktes vi bra, og økte salget med 171% fra 2021 til 2022.

14

Mål : Øke fokus på aktsomhetsvurdering mot butikkvarer i tillegg til råvarer for kraftfôr

Status : Ved etablering av nye samarbeid (leverandører) signeres det alltid leverandøravtaler/kontrakter med tanke på langsiktig samarbeid. Dette inkluderer også krav om at leverandøren må signere FKRA`s Code of Conduct, eventuelt dokumentere at de har egne CoC som er minst like gode som våre egne. I de aller fleste tilfeller signerer leverandørene våre.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Revisjon av tidligere prosedyrer, legge inn større fokus på bærekraft

2

Oppdatere Code of Conduct på alle våre betydelige leverandører og oppdatere dette i vårt styringssystem

3

Bedre forankring av bærekraftsarbeid i organisasjonen

4

Risikovurdere alle råvarer og aktive leverandører i nytt risikokartleggings system

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer* og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

https://www.fkra.no/side/om-oss/etisk-handel

1.A.2 Hva sier bedriften offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, miljø og klima?

Gjennom medlemskapet i Etisk Handel Norge har vi forpliktet oss til å arbeide for kontinuerlig forbedring av arbeids- og miljøforhold i tråd med grunnleggende ILO-standarder og FN-konvensjoner.

Videre så forutsetter vi at våre leverandører setter seg inn i våre retningslinjer og er ærlige i sine tilbakemeldinger, samtidig som de er åpne for å samarbeide om forbedringer der minimumsstandarden ikke er oppfylt. Vi er overbevist om at samarbeid mellom selskaper som har et aktivt og målrettet arbeid for samfunnsansvar vil oppnå det beste resultatet, både for våre eiere og samfunnet vi er en del av.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Policy for egen virksomhet er utviklet av ledergruppen, inkludert bærekraftsansvarlig.
Det er gjort en kartlegging i hver divisjon på hvilke fokusområder det skal arbeides med. Avgjørelsen på fokusområder er med bakgrunn i arbeidsområde og hvilken påvirkningskraft man har.
Policyen er så godkjent av styret.

Samtidig har alle divisjonene utformet egne handlingsplaner innen bærekraft for gjeldende år- og strategiperiode. Disse skal følges opp av linjeleder og bærekraftsgruppen.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i bedriften, og hvorfor?

Direktør Innkjøp Optimering er den som har det overordnede ansvaret knyttet til bærekraft i selskapets ledergruppe.

Det er opprettet en bærekraftsgruppe med representanter fra hver divisjon. Bærekraftsgruppen har møter èn gang i måneden, møtene variere fra statusmøter til workshoper og kurs. I dag er det Fagkonsulent Innkjøp og Logistikk som er gitt rollen som bærekraftsansvarlig i FKRA og som leder arbeidet i gruppa, i tillegg til å være ansvarlig for rapportering. Resten av gruppa består av de som er gitt rollen bærekraftsansvarlig i egen divisjon. Det er denne gruppen som gjennomfører aktsomhetsvurderinger i samarbeid med ansvarlig innkjøper for leverandørene. På denne måten får vi en helhetlig arbeidsprosess på tvers av divisjonene.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse, arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Alle nye ansatte må gjennomføre internkurs, Etikk og bærekraft i FKRA - Hvorfor bry seg? Dette kurset tar bl.a. for seg hva en bærekraftig forretningsmodell er, knytningen til FNs 17 bærekraftsmål, etikk og bærekraft i FKRA som en del av strategiplanen, hvordan arbeidet med aktsomhetsvurderinger foregår med henvisning til våre etiske retningslinjer og prosedyrer og vårt medlemskap i EHN og våre forpliktelser.

For ansatte som har rolle som innkjøper og/eller bærekraftsansvarlig i egen divisjon er det også utarbeidet et utdypende kurs: Etikk og bærekraft i FKRA - Viktigheten av bærekraftig forretningspraksis. Dette kurset går mer i dybden og tar for seg bl.a. dimensjonene i bærekraftig utvikling, forpliktelser med henvisning til prinsipperklæring og vedtekter i EHN, beskrivelse av Factlines og det arbeidet som gjøres gjennom deres portal, viktigheten av å ha fokus på etikk og bærekraft, hva aktsomhetsvurdering er og hvordan det gjennomføres, henvisning til åpenhetsloven, og hvordan arbeidet gjennomføres i FKRA med henvisning til handlingsplaner og prosedyrer.

Alle som har arbeidsoppgaver knyttet til bærekraftsarbeid i bedriften har dette med i sin stillingsinstruks. Innhold varierer etter omfang.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

I tillegg til interne kurs tilbys samtlige relevante ansatte å ta eksterne kurs. Til nå har dette vært kurs gjennomført av EHN, DNV og Factlines.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Bærekraftig forretningspraksis er en del av FKRAs overordnede strategiplan. I tillegg har vi en egen handlingsplan for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger.

I 2022 ble det opprettet en egen bærekraftsgruppe med en bærekraftsansvarlig fra hver divisjon. Hver divisjon har for strategiperioden 2023-2026 utformet egne handlingsplaner. Dette vil bli et fast tema i bærekraftsgruppen. Bærekraft, etikk og klima er en del av FKRA's hovedmål 4 : " Vi skal bidra til en bærekraftig og klimavennlig matproduksjon".

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Etikk og bærekraft er jevnlig på agendaen ved styremøter og i møter for ledelsen. Det er et spesielt fokus på klima og miljø, der det jobbes mot en sirkulær prosess for å redusere utslipp i hele verdikjeden. Hovedmål 4 i strategiperioden for 2023-2026 har fokus på en bærekraftig matproduksjon. Hvert år skal alle divisjoner utforme en handlingsplan med mål og tiltak for en bærekraftig praksis. For 2023 har samtlige utformet en handlingsplan. Denne vil bli fulgt opp i bærekraftsgruppen som har jevnlige møter én gang i måneden.

Det er et strategisk valg å igangsette en prosess der man ser på investeringer som bidrar til reduksjon av utslipp og reduserer energiforbruket fremfor å kjøpe klimakvoter. I 2022 ble det besluttet å investere i en biokjel. Med denne investeringen bytter FKRA fossilt brensel med CO2 nøytralt brensel (havreskall). Dette vil gi en CO2 reduksjon på ca 90% for dampproduksjonen.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

Lenke til side der retningslinjer er offentliggjort på norsk, fransk og engelsk: https://www.fkra.no/side/om-oss/etisk-handel

I alle møter med leverandører og forretningspartnere skal ansvarlighet og bærekraft være et fast tema. I tillegg er dette et punkt i alle våre avtaler, og våre etiske retningslinjer legges ved inngåtte avtaler. Hvert år sender vi ut et egenvurderingsskjema til utvalgte leverandører. Disse følges videre opp, enten via kontakt over nett eller ved neste leverandørmøte.

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

2022

Våre etiske retningslinjer er forelagt/tilsendt våre leverandører ved kontraktsinngåelse. Men leverandører som har akseptert FKRA sine etiske retningslinjer for innkjøp er ikke registrert i styringssystemet. I tillegg har vi leverandører som ikke er villige til å signere våre etiske retningslinjer, dette godtar vi så lenge de har tilsvarende eller mer utfyllende egne retningslinjer. Vi har dessverre ikke kommet i mål med arbeidet om å få dette registrert i styringssystemet. Dette er et av målene vi har satt oss for 2023.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Det har i 2022 blitt ansatt en ny fagkonsulent innkjøp og logistikk som skal ha det overordnede ansvaret for bærekraftig utvikling i organisasjonen. Videre har arbeidet med bærekraftig forretningspraksis blitt mer synlig i divisjonene. Flere divisjoner har blitt involvert i større grad, og det har blitt et fast punkt i alle divisjoners ledermøter. Etter en gjennomgang av eksisterende prosedyrer vises det til et behov for revisjon av disse. Dette arbeidet er påbegynt, videre ses det på ulike løsninger gjennom eksterne tilbydere som kan effektivisere og strukturere arbeidet med aktsomhetsvurderinger av våre leverandører.

Vi ser også på en digital løsning for å utføre due dilligence av våre leverandører før vi inngår avtaler.

Det har blitt kartlagt et behov for bedre forankring av bærekraftige praksiser i egen organisasjon. Videre må vi skape forståelse for begrepet "bærekraftig forretningspraksis" gjennom strategisk arbeid med å involvere alle ledd og dele informasjon og kunnskap. Det må derfor jobbes videre med å forankre arbeidet med bærekraft sterkere i organisasjonskulturen. Her har vi sett på ulike løsninger gjennom å få inn eksterne kurs/foredragsholdere for å poengtere og opplyse om viktigheten av dette arbeidet. Fremover fokuseres det på å etablere gode arbeidsmetodikker som skaper forståelse og involvering.

Vi opplever fremdeles manglende tilbakemeldinger på egenvurderingsskjema i arbeidet med aktsomhetsvurderinger. Derimot, så opplever vi at svarraten har økt ettersom flere leverandører blir opplyst om åpenhetsloven som trådte i kraft i 2022.

2 Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning eller skade på mennesker, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens prioriterte risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Miljøpåvirkning	Miljø Energi	Norge
Forbruk og produksjon	Miljø Utslipp Drivhusgasser	Norge
Sikre god dyrehelse	Dyrevelferd	Norge
Arbeidsforhold og arbeidstakers rettigheter	Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Tvangsarbeid Barnearbeid Diskriminering Korrupsjon	Brasil Kina Egypt Norge

For våre divisjoner som har ansvar for produksjon og salg er de prioriterte risikoene på et lokalt plan. Fokuset er å redusere energiforbruket, ha en klimavennlig produksjon, redusere risiko for forurensning, samtidig med et stort fokus på HMS for egne ansatte og kunder.

For divisjonene som har ansvar for innkjøp av varer globalt er de prioriterte risikoene fokusert på bærekraftig produksjon, ansvarlig innkjøp, HMS, korrupsjon, barnearbeid, dyrevelferd og miljø både på globalt og lokalt plan. Vi erfarer også at vi er for små i global sammenheng til å ha sterk påvirkning. Vi har derfor valgt å være del av noe større og dermed bidra med påvirkning i samarbeid med andre. Vi har derfor valgt å være medlem i RSPO, og samarbeider med ACT på kjøp av sertifikater for å sikre at bl.a. palme-produkter kommer fra sertifiserte produksjonsanlegg som ivaretar regnskog, har trygge arbeidsforhold og ikke er korrupte.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

Det har blitt tatt i bruk et nytt system for risikovurderinger av våre råvarer. Det er startet et arbeid med å risikovurdere alle råvarer og gjeldene leverandører. Dette er et omfattende arbeid med mange råvarer og leverandører. I tillegg brukes eksterne skjemaer/aktører for utdypende risikoinformasjon om ulike land og sektorer.

På industriområdet har FKRA en omfattende ROS analyse som revideres årlig, alle ansatte skal være kjent med- og sette seg inn i denne. ROS analysen er inndelt i forskjellige områder, der alle kan finne- og sette seg inn i gjeldene risikoer for deres arbeidssted. Dette blir videre tatt opp i divisjonsmøtene med jevne mellomrom. Videre brukes TPM for å belyse og jobbe med identifiserte risikoer og forbedringer.

For råvarer har vi et riskovurderingsssystem som følger HACCP prinsippet. Ved risiko for forhold ved råvarer eller ferdig produsert fôr som kan føre til skade på dyrehelse eller miljø så vil det alltid holdes et beredskapsmøte, beredskapsmøtet bestemmer hvordan risikoen skal behandles videre.

Vi bruker også Factlines til å sende ut egenevalueringsskjema for aktsomhetsvurderdinger. Hvert år får vi en rapport fra Fatlines som belyser våre leverandørers svar, og hvor vi burde følge opp. Leverandørene følges opp av innkjøpsansvarlig for å avdekke eventuelle misforståelser og/eller mangler. Videre forsøkes det å rette opp, der leverandør ikke er villig til dette, skal leverandørforholdet avsluttes. Hvert år utføres det leverandørrevisjoner med stort fokus på bærekraft og kvalitet.

Datterselskap og ny virksomhet er ikke medtatt i denne rapporten. De har egne kvalitet og miljø sertifiseringer. Derimot, så har leverandørene til datterselskapene samme prosedyre og krav som FKRA når det kommer til kvalitet- og aktsomhetsvurderinger av leverandører.

Indikator

Antall leverandører som har fått tilsendt egenvurderingsskjema

I 2022 fikk 33 leverandører tilsendt egenvurderingsskjema. Noen av disse var de som ikke svarte i 2021. Alle som mottok skjemaet blir fulgt opp, også de som ikke svarte. Det jobbes med å informere om viktigheten av at leverandørene svarer på egenvurderingen og at vi er underlagt åpenhetsloven.

Videre skal vi revidere egenvurderingsskjemaet, og håper med dette å øke svarprosenten.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Vi har ikke identifisert negativ påvirkning eller skade for mennesker, samfunn og miljø i egen virksomhet, men er klar over problematikken rundt særlig produkter som kommer fra soya og palmekjerner og har valgt å utelukkende bruke sertifiserte produkter og har et bevisst forhold til dette. FKRA arbeider for å redusere avhengigheten av soya som proteinkilde.
FKRA fører miljøregnskap som forsøker å ta opp CO2-problematikken.

Vi har også fokus på etikk og bærekraft innen transport. Det er kun godkjente transportører som kan benyttes. Vi har tatt i bruk verktøyet TIMP for å følge opp transportører og ivareta vår informasjons- og påseplikt, og kontrollere at transportvirksomhetens arbeidstakere minst har de lønns- og arbeidsvilkår som følger av allmenngjøringsforskriften. Vi er også medlem av Trygg Trailer prosjektet som ivaretar kontroll av kjøretøy iht. sikkerhetskrav til dekk og aksling. Videre, har vi et samarbeid med transportører for å finne transportmetoder for å redusere utslipp fra transport, eks. bruk av tog og båt der det er mulig.
Det gjøres kontinuerlig tiltak i produksjon for å redusere energiforbruk, både elektrisk og gass.

Fôr optimeres for å ivareta dyrehelse, i tillegg til å redusere bruk av knappe ressurser som fosfor, og for å redusere utslipp fra husdyrproduksjon.
Kontinuerlig dialog med leverandører for å forbedre produkter og gjøre disse mer vennlige mot miljøet. Større fokus på batteriprodukter, samt mer effektive motorer som bruker fossilt brennstoff.

3 Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø

Prioritert negativ påvirkning/skade	**Miljøpåvirkning**
Overordnet mål :	Redusere negativ miljøpåvirkning
Status :	Pågående arbeid
Mål i rapporteringsåret :	1.Redusere energiforbruk med 1% i kraftfôrproduksjonen 2.Redusere bruken av plast til kraftfôrsekker 3. Redusere salg av produkt/redskaper/småmaskiner som benytter fossilt brennstoff 4. Utrede alternative logistikkruter for å redusere utslipp fra transport

Utførte tiltak og begrunnelse :

1. Effektivisering av produksjonsanlegg for å redusere kraftforbruk per kg produsert kraftfôr. Fører miljøregnskap
2. Nytt sekkeanlegg for kraftfôr er installert. Redusert emballasje bruk med 20%. Økt kapasitet med 30%.
3. Valg av leverandører/produkter som selges med batteridrift
4. Kontinuerlig dialog med transportører. Optimalisering av logistikk ved smarte innkjøp av varer som kan benytte samme transportfasiliteter

Det har også blitt utført et prosjekt der det har blitt testet ut ulike plastkvaliteter opp mot embalering av pall. Når prosjektet startet ble plast på 50 MY brukt til både topp- og vikleplast. I 2022 har vi gått fra 20 MY til 14 MY, dette har gitt en plastbesparelse på 30% per pall. Dette vises igjen i både vekt og forbruk av plast.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Implementere nye løsninger for resirkulering.

Gjennomføring av nytt godkjent prosjekt, 3-årig - samarbeid NIBIO og FKRA: «Bedre utnytting av kløver i konvensjonell drift». Prosjektet støttes av: Regional tilrettelegging i landbruket, Rogaland Fylkeskommune.

Kontinuerlig arbeid for å øke bulkandelen på ensileringsmidler (spare embalasje/plast).

Redusere plastforbruk i emballasje på egenproduserte varer, og i pakking. Prosjektet med å redusere MY fortsetter.

Prioritert negativ påvirkning/skade	**Forbruk og produksjon**
Overordnet mål :	Redusere fosforinnhold i gjødsel og redusere metanutslipp fra drøvtyggere
Status :	Gjennomført
Mål i rapporteringsåret :	Finne tilsetninger og sammensetninger som gir bedre utnyttelse av råvare/fôr for å redusere utslipp fra husdyrnæringa. Redusere fosforinnhold i kraftfôr for å redusere fosfor i gjødsel. Agolin, eteriske oljer som tilsettes drøvtyggerfôr, skal redusere metanproduksjon i vomma. Redusere drivhusgasser knyttet til landbruksproduksjon

Utførte tiltak og begrunnelse :

Fosforinnholdet i en del kublandinger har blitt senket fra 0,45% til 0,4-0,42%. Samtidig har fosforinnholdet i fôret til slaktegris blitt mindre. Samtidig er fosfor veldig råvareavhengig (avhengig av tilgang på andre råvarer), dette styres derfor tildels av tilgang og pris på alle råvarer i resepter. Agolin blir tilsatt i de aller fleste drøvtyggerblandinger. I tillegg tilsettes fytase i nødvendige kraftfôrblandinger.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Prioritert negativ påvirkning/skade	**Sikre god dyrehelse**
Overordnet mål :	Maksgrenser for antinæringsstoffer i kraftfôr
Status :	Pågående arbeid
Mål i rapporteringsåret :	Sikre dyrevelferd ved kontroll av antinæringsstoffer i råvarer og kraftfôr. Det er er identifisert antinæringsstoffer som kan ha negativ innvirkning på dyrevelferd gjennom sykdom, redusert næringsopptak og smakelighet av fôr. I tillegg bruker vi en del tilsetningsstoffer som skal bidra positiv m.o.t dyrehelse, eks. på dette er syrer, immunstimulerende stoffer, gjær, melkesyrebakterier, mineraler av særlig god kvalitet

Utførte tiltak og begrunnelse :

Det har blitt satt maksgrenser for antinæringsstoffer som skal hindre at utsatte husdyr får helseutfordringer. FKRA ligger i de fleste tilfeller langt under maksgrensene. Utsatte råvarer begrenses i bruk og det blir gjort analyser av råvarer for å identifisere innhold av antinæringsstoffer.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Fortsette arbeidet med å indentifisere innhold av antinæringsstoffer å redusere disse.

Prioritert negativ påvirkning/skade	**Arbeidsforhold og arbeidstakers rettigheter**
Overordnet mål :	Sikre anstendige arbeidsforhold- og rettigheter hos våre leverandører.
Status :	Påbegynt
Mål i rapporteringsåret :	FKRA's leverandører skal sikre anstendige arbeidsforhold- og arbeidstakers rettigheter.

Utførte tiltak og begrunnelse :

Egenvurderingsskjema blir sendt til utvalgte leverandører. Leverandørene som får tilsendt skjema er valgt ut fra kjente risikoer knyttet til råvare, produksjon, land eller sektor. Alle leverandører skal også signere våre COC før inngåelse av nytt leverandørforhold.

På våre revisjoner er også arbeidsforhold- og rettigheter et fast tema.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Etter Russlands invasjon av Ukraina, stoppet FKRA all handel med Russland og Hviterussland. Russland er en stor aktør på råvaremarkedet og dermed vanskelig å erstatte. Roepellet er en råvare som er vanskelig å erstatte og hvor alternativene har dårligere effekt. Det er få produksjonsland for umellassert roepellets og Russland er her største eksportør. Det er begrenset volum i Europa samtidig som FKRA krever null GMO.

Revisjon planlagt av ny leverandør av Roepellet i 2023.
Risikokartlegging av opprinnelse for kritiske råvarer og leverandører ved bruk av EHN's risikokartleggings verktøy. Finne prioriterte leverandører for utsendelse av egenrevisjon og oppfølging.
Sårbarhetsanalyse og tiltak av utvalgte råvarer.

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Vi har et samarbeid med transportører for å finne transportmetoder for å redusere utslipp fra transport, eks. bruk av tog og båt der det er mulig. Alle nye transportavtaler skal ha minimumskrav til EURO 6t motorer.
Det gjøres tiltak i produksjon for å redusere energiforbruk, både elektrisk og gass.
Fôr optimeres for å ivareta dyrehelse, i tillegg til å redusere bruk av knappe ressurser som fosfor, og for å redusere utslipp fra husdyrproduksjon.

Større fokus på batteriprodukter, samt mer effektive motorer som bruker fossilt brennstoff.

Videre arbeides det med å utvikle å ta i bruk spesialtilpasset transportplanleggingsverktøy, samt et nytt prognoseverktøy for bulkdistribusjon.

3.B.2 Reduksjon av klimagasutslipp

Det ble i 2022 besluttet å investere i en biokjel. Denne investeringen vil erstatte bruken av fossilt brennstoff i dampproduksjonen med CO2 nøytralt havreskall.

Utfase fossile trucker der det er mulig med elektriske.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Gode leverandørforhold er viktig for FKRA. Innkjøp planlegges i forhold til gitte ledetider, og i god tid i henhold til prognoser. Samtidig har vi tett dialog med både transportører og leverandører. Markedsavdelingen leverer prognoser ut fra historikk og etterspørsel i markedet. Markedet blir overvåket og analysert mtp fremtidig tilgjengelighet.

Det er et krav at våre leverandører må signere våre etiske retningslinjer eller ha egne retningslinjer som er tilsvarende våre eller mer utfyllende. Leverandør må være villig til å gå i dialog med oss i arbeidet med etikk og bærekraft. Leverandører hvor vi oppdager avvik og/eller de ikke er villige til å gå i dialog for å rette opp avvik skal velges bort.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Vi har spesielt fokus på sertifiseringer når det kommer til palme- og soyabaserte produkter. For 2022 har vi gjennom ACT kjøpt 2856 sertifikater på palmeolje, og 6253 sertifikater på palmekjerneexpellers. Alle sertifikater skal være Independent Smallholders Certificates.
Når det kommer til soya har vi et samarbeid med Denofa. Arbeidet her baserer seg på Accountability Framework, som er en metode for å oppnå en leveringskjede som beskytter skog og andre naturlige økosystemer, og har fokus på menneskerettigheter.

Vår hoved- og foretrukne leverandør på vikleplast og toppfilm ble i 2022 kåret til å være blant de beste innen bærekraft i følge EcoVadis.

Indikator

Kjøp av Palm-Trace opprinnelsessertifikat for bærekraftig produsert palmekjerneexpeller

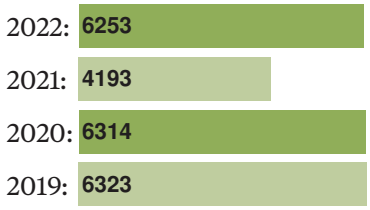

100% av innkjøp skal ha sertifikat.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Felleskjøpet Rogaland Agder har i dag tariffavtaler med 3 fagorganisasjoner: Negotia, NNN og FLT.
Alle organisasjonene har representanter i bedriftens AMU/BU. Bedriften har også lokale verneombud på alle lokasjoner. Videre, har administrerende direktør har orienteringsmøter med bedriftens hovedtillitsvalgt fra de 3 fagforeningene og HVO 3-4 ganger i løpet av et år.

I tilbakemelding fra våre leverandører i 2022 har alle bekreftet at det er rett til fri fagorganisering. Det er derfor ikke igangsatt tiltak fra vår side inneværende år. Men det er et punkt som vil være fast i utsendelse av egenvurderingsskjema.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Vi har interne kurs for egne ansatte.
Alle nyansatte må gjennomføre kurset "Etikk og bærekraft i FKRA - Hvorfor bry seg?". Dette er også tilgjengelig for alle ansatte som ønsker en oppfriskning.
For ansatte med bærekraftsansvar og innkjøp i sin stillingsinnstruks er det utarbeidet et utvidet kurs "Etikk og bærekraft i FKRA - viktigheten av bærekraftig forretningspraksis". I tillegg tilbys det kurs fra eksterne tilbydere for å sikre oppdatert kompetanse.
Det har også vært gjennomført møte med leverandør av soya for informasjon og diskusjon på tema miljø, korrupsjon, arbeidsvilkår og tiltak for å sikre god HMS og forhindre hugst av regnskog.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Personalhåndboken har en egen del om korrupsjon og bestikkelser, denne skal leses av alle ansatte, både eksisterende og nyansatte. Samtidig tar både FKRA's COC og egenvurderingsskjema opp dette temaet.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, samfunn og miljø

Vi har opprettet en gruppe, CSR Transport, med medlemmer på tvers av konsernet. I samarbeid jobbes det med å sikre at kun godkjente transportører blir benyttet, at krav i allmenngjøringsforskriften opprettholdes, og at vi som selskap ikke bidrar til ulovlig kabotasje. Til oppfølging har vi tatt i bruk verktøyet TIMP. Vi skal opprettholde medlemskapet i Trygg Trailer prosjektet til Statens vegvesen for å bidra til sikkerhet på vei, med kontroll av materiell og utrustning, og informasjon til sjåfører om rettigheter og plikter ved kjøring i Norge. Sammen med transportkompetanse er det tatt i bruk et nytt verktøy som forenkler oppfølging av transportører. Slik at vi kan sikre at vi som transportkjøper oppfyller vår opplysningsplikt, påse-plikt og informasjonsplikt, samtidig som vi kun benytter oss av godkjente transportører.

Vi fører også miljøregnskap, vi benytter mal fra DNV. FKRA rapporterer på scope 1 og 2.
Sope 1 omfatter direkte utslipp fra kilder eid av eller kontrollert av FKRA, vi beregner her utslipp fra fabrikk og egne kjøretøy.
Scope 2 omfatter indirekte utslipp fra produksjon av innkjøpt elektrisk kraft eller varme, dette gjelder da både elektrisitet og gass vi bruker i vår drift til produksjon og varme.
I tillegg har vi tatt med utslipp fra innleide bulk biler, da det er så stor del av virksomheten, og flyreiser i regi av bedriften i scope 3.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv hvem som har ansvar for å overvåke effekten av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og hvordan overvåkningen gjennomføres i praksis

Det overordnede ansvaret for å overvåke effekt og tiltak er lagt til arbeidsgruppen for bærekraft. Dette gjøres i samarbeid med innkjøper/kontaktsansvarlig for leverandør. FKRA bruker factlines, excel og et system for risikovurderinger av leverandører og råvarer. Svarene fra egenrapporteringen via factlines blir følgt opp og kontrollert mot eksterne verktøy for risiko. Det legges vekt på sektor, råvare og land når svarene kontrolleres. Der hvor det er vesentlige mangler eller manglende svar fra leverandør, forsøker vi først å opprette et samarbeid for videre utvikling slik at vi styrker leverandørenes muligheter til å levere på kravene vi stiller. Dersom dette ikke lar seg gjøre, avsluttes leverandørforholdet.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Vi arbeider for at alle våre tiltak skal fungere etter sin hensikt og bidra til redusert negativ påvirkning.
I vårt arbeid med optimering av fôr for bedre dyrehelse og reduksjon av utslipp benytter vi tilsetningsstoffer med dokumentert virkning.
Klimarapporten vi fører dokumenter energiforbruk og utslipp. Datagrunnlaget viser oss om tiltak vi igangsetter har virkning og hvilke områder vi bør ha fokus på.
Ved å være del av noe større, medlem av RSPO, kjøpe sertifikater gjennom ACT, hvor det rapporteres på arbeidet, viser oss at det har en hensikt.
Vi har også sett at arbeidet i gruppen CSR Transport har gitt effekt. Ved å stille krav og følge opp transportørene oppdager vi avvik der transportører ikke følger kravene, og vi kan igangsette tiltak.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheter skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere bedriftens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Vi kommuniserer til våre kunder gjennom artikler og annonser på trykte og sosiale medier, og har årlige tallfestede mål om antall publiseringer tilknyttet ulike aspekt av bærekraft. i 2023 skal vi ha et enda større fokus på å dele artikler og annonser med tanke på bærekraft.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Hvert år publiseres vår rapport til Etisk Handel Norge, denne er åpen på deres nettsider for alle interessenter.

Gjennom vårt kundemagasin «Vårt Felleskjøp», som har et opplag på 10 000, kommuniserer vi til offentligheten om hvordan vi og våre leverandører jobber systematisk med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning. De aller fleste artikler som blir trykt i kundemagasinet blir også publisert digitalt via vår Facebookkonto, som har nær 12.000 følgere.

Vi sender inn tallgrunnlag til bransjerapport "Bruk av PFAD - rapport for norsk kraftfôrindustri".

Vi deklarerer CO2-ekvivalenter på innleggseddel/deklarasjon på kraftfôr.

Vi rapporterer tallgrunnlag til klima-smart landbruk til bruk i klimakalkulator. Klimakalkulatoren er et digitalt verktøy som gir bonden oversikt over utslipp, slik at bonden kan kartlegge eget utslipp og hvilke muligheter han har til forbedring.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Det er startet et arbeid med å opprette en prosedyre for rutiner ved å besvare eksterne henvendelser. Denne er enda under arbeid da en ny prosedyre trenger testing og revidering før endelig implementering.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker eller samfunn, håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø

Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø skal vi stanse denne aktiviteten, og vi vil forsøke å gjenopprette skaden. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren også ansvarlig for gjenoppretting.

Mot leverandør:
Er det avvik i sammenheng med aktsomhetsvurderinger er det bærekraftsgruppa som er ansvarlig for oppfølging i samråd med innkjøper. Dette arbeidet er underlagt prosedyre Bærekraft i FKRA.
Når det kommer til transport er det CSR Transport gruppa som har det overordnede ansvaret. Dette arbeidet er underlagt prosedyre Godkjenning av transportører.

I forhold til kunde:
FKRA har tydelig beskrevne rutiner for håndtering av alle typer reklamasjoner mot våre kunder. Med reklamasjon menes enhver henvendelse fra kunde som tviler på varens kvalitet. Alle slike henvendelser blir registrert i FKRA avvikssystem. Ansvarlig person for registrering av avvik er også ansvarlig for at avviket følges opp mot lukking. Alle reklamasjoner/klager fra bonde angående fôr, såvarer og gjødsel skal prioriteres foran annet arbeid fra konsulentenes side.

Som en generell regel skal bonden besøkes for å kartlegge forholdet best mulig, og dermed avdekke årsaken til reklamasjoner. En konsulent har ansvaret for hver enkelt sak utad mot kunden og får hjelp av andre personer internt etter behov. Dette kan gjelde spørsmål om levert kvantum, produksjonssvikt i besetningen, problemer med lukt/smak/teknisk kvalitet på kraftfôret, mulig feilleveranse (feil fôrslag), spireproblemer, m.m.

Skadeforebyggende tiltak skal gjennomføres dersom dette vurderes som nødvendig, for eksempel:
- stoppe fôring med mistenkt fôr
- vurdere veterinærbehandling
- vurdere tilskudd av vitaminer, mineraler
- bytting av fôr

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Det har ikke vært noen tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsåret.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva selskapet gjør for å sikre at påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til effektive mekanismer for gjenoppretting, når det er aktuelt

Gjennom revisjoner stilles det spørsmål til arbeidsforhold, fagforening og avvikshåndtering. Vi går i dialog med våre leverandører, men der leverandør ikke er villig til å delta i dialog om forbedring, så er det lite påvirkning vi kan bidra med. Alternativet er da at vi ser etter andre leverandører som har samme policy som oss. Vi er en liten aktør, og har lite påvirkning i et globalt perspektiv. Vi er derfor blant annet medlem av RSPO og støtter opp om arbeidet med gjenoppretting organisasjonen gjør.

Kontaktinformasjon:

FELLESKJØPET ROGALAND AGDER SA
Veronica Bollestad
Veronica.bollestad@fkra.no